

PSSI PERSPECTIVES — 12

VRBĚTICE: PŘÍPADOVÁ STUDIE ODOLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY VŮČI PROPAGANDĚ

Autoři: Michaela Dvořáková, Jonáš Syrovátka, Prague Security Studies Institute

VRBĚTICE: PŘÍPADOVÁ STUDIE ODOLNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY VŮČI PROPAGANDĚ

Autoři: Michaela Dvořáková, Jonáš Syrovátka, Prague Security Studies Institute

Tisková konference, na které předseda vlády a ministr vnitra oznámili, že výbuch muničního skladu ve Vrběticích v roce 2014 způsobili ruští agenti, vyvolala u veřejnosti silné reakce. Po několik následujících týdnů toto téma dominovalo českému informačnímu prostoru. Výzkumníci Prague Security Studies Institute se rozhodli zmapovat, jak českou debatu ovlivňovaly propagandistické narativy zpochybňující vinu Ruské federace a schopnost státních institucí jim čelit.

Výzkum potvrdil, že v českém informační prostoru existuje ekosystém proruských webů, které jsou schopny rychlé mobilizace a cílené propagace určitého sdělení. Chování těchto platforem je proto nutné monitorovat a pokoušet se omezovat jejich dosah a schopnost ovlivňovat veřejnou debatu. K tomu může posloužit například omezování jejich příjmů z reklamy, limitování jejich dosahu na sociálních sítích (v případě, že poruší jejich pravidla) či právní kroky (pokud poruší zákon).

Analýza českého informačního prostoru pomocí nástroje Pulsar však ukázala, že dopad proruských webů je velmi nízký. Tón veřejné debaty určují mainstreamová média, a to zejména ta veřejnoprávní. Právě jejich schopnosti poskytovat kvalitní, fakticky podložené a objektivní zprávy ovlivňuje to, jestli se propagandě podaří proniknout do společenského mainstreamu. I z důvodu zachování důvěryhodnosti je klíčová jejich schopnost uchovat si nezávislost vůči tlakům politiků a finančních skupin.

Neméně důležitou roli hrají i státní instituce, které musí být – zejména během krizových situací – připraveny komunikovat rychle, přehledně a jednotně. Během reakce na útok ve Vrběticích se bohužel ukázalo, že český stát má v této oblasti stále výrazné limity. Přestože na institucionální úrovni existují pozitivní příklady (tato studie mapovala komunikaci twitterového účtu Centra proti terorismu a hybridním hrozbám na Ministerstvu vnitra), selhává zejména koordinace na politické úrovni. V oblasti strategické komunikace tedy má český stát stále co zlepšovat.

Sběr dat byl proveden pomocí nástroje Pulsar Media Monitor poskytnutým Beacon Project International Republican Institute. Projekt podpořilo Open Information Partnership.